

Olsztyn, 28.02.2025 r.

Recenzent:

Prof. Anna Doboszyńska

Miejsce pracy:

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Klinika Pulmonologii

Recenzja rozprawy doktorskiej

Autor: lekarz med. Anna Trojnar

Tytuł pracy: Odrębności przebiegu raka płuca u kobiet

Jednostka naukowa: Klinika Chorób Wewnętrznych, Pneumonologii i Alergologii Warszawski Uniwersytet Medyczny

Promotor: prof. dr hab. med. Joanna Domagała-Kulawik

1. Wprowadzenie i znaczenie tematu

Rak płuca pozostaje jedną z głównych przyczyn zgonów onkologicznych na świecie, z roczną liczbą 2,5 miliona nowych przypadków i 1,8 miliona zgonów. W kontekście płci, występowanie tej choroby wśród kobiet wynosi 9,4%, a zgonów 13,5%, co wskazuje na niedoszacowanie problemu raka płuca u kobiet. Według dostępnych danych, w Polsce rocznie rozpoznaje się około 22 tysięcy nowych przypadków raka płuca.

Chociaż liczba zachorowań wśród mężczyzn wykazuje tendencję malejącą, niepokojący jest znaczący wzrost liczby przypadków wśród kobiet—w ciągu ostatnich dwóch dekad odnotowano wzrost o 95%. Praca doktorska lek. med. Anny Trojnar ma na celu przedstawienie aktualnych danych dotyczących raka płuca u kobiet oraz ich analizy kliniczno-patologicznej.

Na prace doktorska składa się cykl czterech artykułów, w tym jednej pracy pogładowej (w której pierwszym autorem jest promotor pracy) i trzech artykułów oryginalnych, z których dwa bazują na retrospektywnych danych z Polskiej Grupy Raka Płuca (PLCSG) a trzeci na wywiadach zebranych od chorych leczonych z powodu raka płuc. Autorka skoncentrowała się na analizie 17 192 chorych, co stanowi solidną podstawę do wyciągania wniosków dotyczących różnic między płciami w kontekście raka płuca. Łączna punktacja wymienionych publikacji: MNiSW - 450; Impact Factor - 12,195

Wyniki: Wyniki badań wykazały, że kobiety rzadziej palą papierosy, a ich diagnoza raka płuca często następuje na wcześniejszych etapach choroby w porównaniu do mężczyzn. Dominującym typem histologicznym wśród kobiet był rak gruczołowy, co potwierdza różnice w patogenezie choroby. Dodatkowo, analiza wykazała lepsze 5-letnie przeżycie u kobiet w porównaniu do mężczyzn, co może sugerować korzystniejsze rokowanie.

Dyskusja: Autorka zwraca uwagę na aspekt niedostatecznej reprezentacji kobiet w badaniach klinicznych oraz przesiewowych. Wskazanie na konieczność modyfikacji kryteriów włączenia kobiet do badań przesiewowych, a także zwiększenia czułości onkologicznej w tym zakresie, jest trafnym spostrzeżeniem. Wyniki pracy ukazują potrzebę dalszych badań nad wpływem czynników genetycznych i hormonalnych na rozwój raka płuca u kobiet.

Uwagi: Recenzent doktoratu przygotowanego na podstawie prac, opublikowanych w czasopiśmie z IF ma oczywiście ułatwione zadanie - ich wartość merytoryczna nie budzi wątpliwości. Jednak zawsze, nawet w takich sytuacjach, udaje się znaleźć drobne niedociągnięcia czy niewielkie błędy. Analiza przedstawiona w 2 publikacjach, została przeprowadzona na podstawie danych retrospektywnych z rejestru Polskiej Grupy Raka Płuc. Do analizy w pierwszej publikacji przyjęto bardzo dużą grupę zarejestrowanych przypadków (ponad 17 tys.), w drugiej ponad 11 tys., ale stanowią ją wyłącznie osoby operowane. Praca ma tytuł „Odrębności przebiegu raka płuca u kobiet”, wobec tego brakuje informacji o sytuacji kobiet niezakwalifikowanych do leczenia operacyjnego, których jest zdecydowana większość. Tym bardziej, że Autorka w swojej kolejnej pracy (omówiona jako 4) podaje, że w tej pracy do badania zakwalifikowano chorych leczonych z powodu raka płuc i

wśród kobiet było 20% operowanych, wśród mężczyzn 14%, a pozostali otrzymali inny rodzaj leczenia.

Kolejna uwaga: jeśli wszystkich chorych w pierwszej pracy włączono 17192, a w drugiej 11460 kobiet, czy to oznacza, że mężczyzn było w rejestrze tylko 5732? Skąd wynikają te różnice?

Na stronie 24 – do planowanej operacji, ergospirometria jest wskazana u osób z FEV1 i Dlco <80% n. zalecenia są inne, a ergospirometria jest oczywiście niezwykle cennym badaniem, ale nie jest powszechnie dostępna.

We wstępie autorka informuje, że publikacje stanowiące doktorat w piśmiennictwie są oznaczone nr 1-4. A nie są.

Autorka podaje informacje o pięcioletnim przeżyciu chorych na raka płuc w latach 1999-2010 bez komentarza o możliwej zmianie przeżyci obecnie.

I jeszcze kilka uwag językowych: zajmować przyczyny, metabolizm tytoniu, grupa badawcza (zamiast badana).

Tłumaczeni streszczenia angielskiego są również drobne błędy i nieprawidłowości.

Wnioski: Mimo powyższych uwag uważam, że praca lek. med. Anny Trojnar stanowi istotny krok w kierunku zwiększenia świadomości na temat raka płuca u kobiet. Wskazuje na konieczność uwzględnienia specyfiki płci w diagnostyce, leczeniu oraz badaniach klinicznych. Autorka podkreśla, że rak płuca jest ważnym problemem klinicznym, który wymaga dalszej uwagi i badań, zarówno w kontekście epidemiologicznym, jak i terapeutycznym.

Ocena ogólna: Doktorat jest dobrze skonstruowany, oparty na solidnych danych i dostarcza cennych informacji na temat raka płuca wśród kobiet leczonych operacyjnie. Praca ma potencjał do wprowadzenia zmian w praktyce klinicznej i powinna być szeroko rozpowszechniana w środowisku medycznym. Ostatecznie, praca zasługuje na pozytywną ocenę, rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668) i w związku z tym zwracam się do Rady Wydziału Lekarskiego WUM z rekomendacją do dalszego procedowania.

